

**Pensament Literari**

Codi: 100262

Crèdits: 6

| Titulació                                                       | Tipus | Curs | Semestre |
|-----------------------------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2500245 Estudis Anglesos                                        | OT    | 3    | 0        |
| 2500245 Estudis Anglesos                                        | OT    | 4    | 0        |
| 2500248 Llengua i Literatura Espanyoles                         | OT    | 3    | 0        |
| 2500248 Llengua i Literatura Espanyoles                         | OT    | 4    | 0        |
| 2501801 Estudis de Català i Espanyol                            | OT    | 3    | 0        |
| 2501801 Estudis de Català i Espanyol                            | OT    | 4    | 0        |
| 2501902 Estudis d'Anglès i Català                               | OT    | 3    | 0        |
| 2501902 Estudis d'Anglès i Català                               | OT    | 4    | 0        |
| 2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques                        | OT    | 3    | 0        |
| 2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques                        | OT    | 4    | 0        |
| 2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol                             | OT    | 3    | 0        |
| 2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol                             | OT    | 4    | 0        |
| 2501913 Estudis d'Anglès i Francès                              | OT    | 3    | 0        |
| 2501913 Estudis d'Anglès i Francès                              | OT    | 4    | 0        |
| 2503998 Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística | OT    | 4    | 0        |
| 2504211 Llengua i literatura espanyoles                         | OT    | 3    | 0        |
| 2504211 Llengua i literatura espanyoles                         | OT    | 4    | 0        |
| 2504212 Estudis anglesos                                        | OT    | 3    | 0        |
| 2504212 Estudis anglesos                                        | OT    | 4    | 0        |
| 2504235 Ciència, Tecnologia i Humanitats                        | OT    | 4    | 0        |

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

**Professor/a de contacte**

Nom: Gonzalo Pontón Gijón

Correu electrònic: Gonzalo.Ponton@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

## Prerequisits

Atès que l'estudiant haurà acreditat, pel fet d'haver aprovat les assignatures de formació bàsica, l'assoliment de les competències necessàries, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció tant oralment com per escrit. Per això, els errors ortogràfics i d'expressió que pugui cometre suposaran un descens significatiu de la seva puntuació a la qualificació final.

Les activitats, pràctiques i treballs que s'hauran de presentar a l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. La presentació de material no original sense que això s'indiqui adequadament comportarà de manera automàtica la qualificació de suspens (0).

Hom parteix de la suposició que l'estudiant coneix també les normes generals de presentació d'un treball acadèmic.

Seria desitjable -tot i que de cap manera no serà exigible- que l'alumnat tingués un clar interès pels textos teòrics i literaris anteriors a 1900.

## Objectius

El curs proposa un recorregut històric i temàtic per les principals idees que han conformat la manera occidental de pensar la literatura, de definir-la, explicar-la i valorar-la, des de la Grècia clàssica fins al positivisme i la crítica impressionista de la segona meitat del segle XIX.

L'assignatura combina la presentació de continguts teòrics (sobre etapes, autors i conceptes) amb la lectura i el comentari dels principals textos de la crítica literària antiga, medieval i moderna fins a finals del segle XIX.

## Competències

### Estudis Anglesos

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.
- Interpretar i valorar textos literaris i exposar els resultats del procés.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Sintetitzar els fonaments teòrics bàsics de la reflexió sobre el fet literari des de l'antiguitat en les seves diferents formes.

### Llengua i Literatura Espanyoles

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries
- Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica
- Interpretar i valorar textos literaris i exposar els resultats del procés

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Sintetitzar els fonaments teòrics bàsics de la reflexió sobre el fet literari des de l'antiguitat en les seves diferents formes

#### Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.
- Interpretar i valorar textos literaris i exposar els resultats del procés.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Sintetitzar els fonaments teòrics bàsics de la reflexió sobre el fet literari des de l'antiguitat en les seves diferents formes.

#### Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.
- Interpretar i valorar textos literaris i exposar els resultats del procés.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Sintetitzar els fonaments teòrics bàsics de la reflexió sobre el fet literari des de l'antiguitat en les seves diferents formes.

#### Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.

- Interpretar i valorar textos literaris i exposar els resultats del procés.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Sintetitzar els fonaments teòrics bàsics de la reflexió sobre el fet literari des de l'antiguitat en les seves diferents formes.

#### Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.
- Interpretar i valorar textos literaris i exposar els resultats del procés.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Sintetitzar els fonaments teòrics bàsics de la reflexió sobre el fet literari des de l'antiguitat en les seves diferents formes.

#### Estudis d'Anglès i Francès

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.
- Interpretar i valorar textos literaris i exposar els resultats del procés.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Sintetitzar els fonaments teòrics bàsics de la reflexió sobre el fet literari des de l'antiguitat en les seves diferents formes.

#### Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística

- Fer lectures i interpretacions crítiques de textos.
- Interpretar els textos literaris des de bases filològiques i comparatives.
- Interpretar, d'acord amb les principals metodologies d'anàlisi, els continguts temàtics i simbòlics dels textos narratius, poètics i dramàtics en funció de les seves estratègies textuais i pragmàtiques.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

## Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
2. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar-ne els resultats.
3. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
4. Emmarcar els textos literaris en els contextos formals i culturals que els corresponen.
5. Emmarcar els textos literaris en els contextos formals i culturals que els corresponen.
6. Emmarcar els textos literaris en els corresponents gèneres.
7. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria.
8. Identificar i explicar les característiques bàsiques dels textos literaris i del procés d'interpretació.
9. Identificar les fonts antigues grecollatines en què s'han inspirat artistes i literats de la tradició cultural occidental.
10. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
11. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la seva relació amb les àrees humanes, artístiques i socials.
12. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
13. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
14. Resoldre problemes relacionats amb els fonaments teòrics i els conceptes principals de l'estudi de la crítica literària.
15. Resoldre problemes relacionats amb la localització històrica dels textos literaris.
16. Resoldre tasques sobre autors, mètodes i corrents de la literatura comparada, relacionant-hi coneixements d'altres disciplines humanes.
17. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

## Continguts

Preliminars: els grans models de pensament literari en el decurs de la història

1. Mimesi: la poètica de l'antiguitat clàssica
2. Hermenèutica: teories de la interpretació clàssiques i medievals
3. Antics i moderns: poètiques classicistes dels segles XVI i XVII
4. Gust: judici artístic, el sublim i l'emancipació de l'art al segle XVIII
5. Expressió: el concepte de geni, la poètica romàntica i la subjectivitat moderna
6. Context: el científicisme positivista i la reacció impressionista

Epíleg: la "invenció" de la literatura

## Metodologia

El plantejament ideal del curs implica un model d'aprenentatge continuat, segons el model de seminari.

L'eix és el comentari a classe, prèvia lectura, dels textos primaris que conformen l'assignatura, textos que interrogarem a partir dels continguts generals de perspectives històriques i teòriques. Parts equivalents d'aquesta tasca es fan a l'aula, presentades i dirigides pel professor, i part de manera autònoma, amb la lectura i reflexió prèvies sobre els textos de cada sessió.

Aquesta dinàmica s'ha de reflectir en la realització de tres treballs escrits, per a la planificació dels quals caldrà ser tutoritzat pel professor, qui a més serà a disposició de l'alumnat per a qualsevol consulta relativa als textos i conceptes que s'estiguin desenvolupant a cada moment.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol                                                                               | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                    |       |      |                          |
| Classes magistrals i sessions de seminari i/o de pràctiques                         | 52,5  | 2,1  |                          |
| Tipus: Supervisades                                                                 |       |      |                          |
| Tutories programades i consultes per correu electrònic                              | 15    | 0,6  |                          |
| Tipus: Autònomes                                                                    |       |      |                          |
| Treball realitzat autònomament (lectura, estudi, realització dels treballs de curs) | 82,5  | 3,3  | 10, 16, 17               |

## Avaluació

La qualificació depèn del lliurament, en dades successives que s'indicaran en el seu moment, de tres treballs escrits de mitjana extensió (8-12 pàgines) que hauran de referir-se a algun dels autors, textos o problemes del temari.

Cadascun dels assajos suposa un 30% de la nota final. El 10% restant depèn de la participació activa a les sessions de comentari i discussió de textos; en el seu defecte, l'alumne podrà presentar la ressenya d'una de les obres contingudes a la bibliografia recomanada o bé a d'altres bibliografies afins. La presentació d'aquesta ressenya opcional esdevé obligatòria per a aquell alumne o alumnes que vulguin optar a la qualificació final de matrícula d'honor.

Per aprovar el curs cal haver aprovat tots tres treballs. La recuperació només admet la presentació de dos treballs. El no lliurament d'alguna o algunes de les tres proves majors suposa la qualificació de "no avaluable".

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es

realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                 | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                           |
|---------------------------------------|-----|-------|------|----------------------------------------------------|
| Lliurament Escrit 1                   | 30% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17 |
| Lliurament Escrit 2                   | 30% | 0     | 0    | 1, 2, 8, 10, 11, 16, 17                            |
| Lliurament Escrit 3                   | 30  | 0     | 0    | 1, 4, 5, 6, 8, 10, 16, 17                          |
| Participació en les sessions-seminari | 10% | 0     | 0    | 8, 13, 14, 15, 16                                  |

## Bibliografia

Aquesta llista conté les referències fonamentals per a una panoràmica general sobre la història de la crítica literària des de l'antiguitat fins el 1900. Les bibliografies específiques per a cada tema, corrent o autor es consignaran a mesura que s'abordin.

Abrams, Meyer Howard (1953), *El espejo y la lámpara. Teoría romántica y tradición crítica*, Barral Editores, Barcelona, 1975.

Asensi, Manuel, *Historia de la teoría de la literatura (desde los inicios hasta el siglo XIX)*, Tirant lo Blanch, Valencia, 1998.

Blamires, Harry, *A History of Literary Criticism*, MacMillan, Londres, 1991.

Bobes, Carmen, et al., *Historia de la teoría literaria. I: La antigüedad grecolatina*, Gredos, Madrid, 1995.

---, et al., *Historia de la teoría literaria. II: Transmisores. Edad Media. Poéticas clasicistas*, Gredos, Madrid, 1998.

Bozal, Valeriano, *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*, Visor, Madrid, 2000, 2 vols.

Burguera, María Luisa, *Textos clásicos de teoría de la literatura*, Cátedra, Madrid, 2004.

Eagleton, Terry., *La función de la crítica*, Paidós, Barcelona, 1999.

Habib, M.A.R., *A History of Literary Criticism. From Plato to the Present*, Blackwell, Oxford, 2007.

Marino, Adrian., *The Biography of the 'Idea of Literature'. From Antiquity to the Baroque*, State University of New York Press, Nueva York, 1996.

Nisbet, Barry, y Claude Rawson (eds.), *The Cambridge History of Literary Criticism*, Cambridge University Press, Cambridge, 1989-, 9 vols.

Pozuelo Yvancos José María (dir.), *Las ideas literarias (1214-2010)*, vol. 8 de José Carlos Mainer (dir.), *Historia de la literatura española*, Crítica, Barcelona, 2011.

Pulido Tirado, Genara, *El pensamiento literario: introducción teórica e histórica*, Universidad de Jaén, Jaén, 1995.

Richter, David H. (ed.), *The Critical Tradition. Classic Texts and Contemporary Trends*, Bedford Books, Boston, 1998.

Rivas Hernández, Ascensión, *De la poética a la teoría de la literatura (una introducción)*, Ediciones Universidad de Salamanca, 2005.

Viñas, David, *Historia de la crítica literaria*, Ariel, Barcelona, 2002.

Wahnón Bensusan, Susana, *Introducción a la historia de la teorías literarias*, Universidad de Granada, Granada, 1991.

Wellek, René, (1955-1986), *Historia de la crítica moderna (1750-1950)*, Gredos, Madrid, 1959-1988, 6 vols.

---, *Historia literaria. Problemas y conceptos*, Laia, Barcelona, 1983.

## **Programari**